

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 04.02.2013 г.
		Страница 1 от 7

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН
МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ

ОДОБРЯВАМ:
Директор на Медицински колеж:
(доц. д-р Е. Бързашка, дм)

ВЛИЗА В СИЛА
ОТ УЧЕБНАТА 2020/2021 г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО
СОЦИАЛНО И ЗДРАВНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
“ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР”
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ”

СПЕЦИАЛНОСТ „РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”

РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2020

По учебен план - задължителна

Учебен семестър: пети

Хорариум: 30 часа лекции

Кредити: 3,0 (кредитен еквивалент – 30 часа)

Преподаватели:

1. Проф. д-р Силвия Александрова- Янкуловска, дмн
2. Доц. д-р Гена Грънчарова, дм

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Обучението по дисциплината „Социално и здравно законодателство” има за *цел* да запознае бъдещите рентгенови лаборанти със системата на здравеопазване и необходимостта от нейното правно регулиране, със здравната реформа в България и нейните законодателни основи, с основните функции и принципи на здравното законодателство и със съдържанието на основните и специфичните здравни закони.

Учебното съдържание е обособено в следните раздели:

1. Общи въпроси на социалното и здравно законодателство.
2. Основни положения на Закона за здравето като устройствен (конститутивен закон) и на специфичните закони.

След преминаване на курса по социално и здравно законодателство студентите от специалността „Рентгенов лаборант” трябва:

- Да познават същността на здравеопазването като система;
- Да познават основните насоки на здравната реформа в България;
- Да разбират същността на здравното законодателство, разликите между етични и правни норми, функциите и основните принципи на здравното законодателство;
- Да разбират конституционните основи на здравното законодателство;
- Да класифицират и характеризират видовете законодателни актове и принципите на тяхното изработване и приемане;
- Да познават съдържанието на основните здравни закони: Закона за здравето, Закона за здравното осигуряване, Закона за лечебните заведения, Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекционно изложение
- дискусии по нормативните актове
- работа с електронни версии на нормативни актове

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ЗНАНИЯТА

- заключителен контрол: писмено тестово изпитване

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ ПО ТЕМИ

№	Теми	Лекции
1	Здравната система като социална система	2
2	Здравна служба	2
3	Здравните системи в развитите страни	2
4	Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1878 г.	2
5	Основни насоки на здравната реформа в България.	2
6	Законодателни основи на здравната реформа.	2
7- 8-9	Закон за здравето.	6
10-11	Закон за лечебните заведения.	4
12-13	Закон за здравното осигуряване.	4
14	Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти	2
15	Заключителна лекция - обобщение	2
	ОБЩО	30

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ

1. Здравната система като социална система (2 ч.). Определение на здравната система като социална система. Фундаментални цели и функции. Еволюция на здравните системи. Три поколения реформи. Концепцията на СЗО за оценка на здравните системи.

2. Здравна служба (2 ч.). Определение на понятието „здравна служба“. Здравни институции с делим и неделим ефект. Разграничаване на понятията „здравна помощ“ и „медицинска помощ“. Класификация на видовете здравна помощ. Основни характеристики на здравната помощ. Нива на здравна помощ. Фактори за развитие на здравната служба, Функции и организационни

принципи.

3. Здравни системи в развитите страни (2 ч.). Определение на основните понятия – здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт. Нива на здравна политика и здравни органи. Приоритети на здравната политика в развитите страни. Типология на здравните системи в развитите страни. Характеристика на трите модела на здравни системи в развитите страни – държавен монополизъм (държавно здравеопазване – система на Бевъридж), система на либералния плурализъм (предимно частна форма на здравно обслужване) и система на ограничения етатизъм (здравно осигурителна система).

4. Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1878 г. (2 ч.). Характеристика на 7-те етапа в развитието на здравеопазването и здравното законодателство: 1878-1888; 1889-1912; 1913 – 1918; 1919 – 1929; 1929 – 1944; 1945 – 1989 и след 1989.

5. Основни насоки на здравната реформа в България (2 ч.). Цели и принципи на здравната реформа. Структурна и финансова реформа. Характеристика на реформата в лечебната дейност.

6. Законодателни основи на здравната реформа (2 ч.). Същност на понятието „здравно законодателство“. Сходство и различие между правни и деонтологични норми. Организационна и защитна функция на здравното законодателство. Основни принципи на здравното законодателство и отражението им в международни актове и в Конституцията на Р България. Законодателна, изпълнителна и съдебна власт. Законодателна инициатива. Класификация и характеристика на законовите и подзаконовите нормативни актове. Основни принципи при издаването на нормативните актове.

7. Закон за здравето (2 ч.). Национална система за здравеопазване и дейности по опазване на здравето. Органи на управление на НЗС. Държавен здравен контрол – органи и техните функции. Здравни заведения. Здравна информация и документация. Национална здравноинформационна система.

8. Закон за здравето (продължение - 2 ч.). Дейности по опазване на здравето. Осигуряване на здравословна жизнена среда. Дейности за въздействие върху рискови за здравето фактори – ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и употребата на наркотични вещества. Контрол на заразните заболявания. Медицинско обслужване. Достъпност и качество на медицинската помощ. Права и задължение на пациента. Медицинска помощ при спешни състояния. Медицинска експертиза, Медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи.

9. Закон за здравето (продължение - 2 ч.). Здравна закрила на

определени групи от населението. Здравна закрила на децата. Репродуктивно здраве. Асистирана репродукция. Генетично здраве и генетични изследвания. Закрила на психичното здраве. Задължително настаняване и лечение. Неконвенционални методи за въздействие върху индивидуалното здраве. Медицинско образование. Медицинска професия. Медицинска наука.

10. Закон за лечебните заведения (2 ч.). Общи положения. Класификация и характеристика на лечебните заведения за извънболнична и болнична помощ. Други здравни заведения. Създаване и закриване на лечебни заведения. Национална здравна карта. Областни здравни карти. Регистрация и разрешения за осъществяване на дейност на лечебните заведения.

11. Закон за лечебните заведения (продължение - 2 ч.). Структура, управление и персонал на лечебното заведение. Структура на лечебните заведения за болнична помощ. Управление и контрол на лечебните заведения. Консултативни органи – медицински съвет, лечебно-контролна комисия, комисия по вътреболнични инфекции, съвет по здравни грижи. Персонал в лечебните заведения. Болнично настоятелство. Участие на лечебните заведения в медицинското образование. Взаимодействие между лечебните заведения. Финансиране на лечебните заведения.

12. Закон за здравното осигуряване (2 ч.). Задължително здравно осигуряване – основни принципи. Национална здравноосигурителна каса – органи на управление и техните функции. Финансово устройство на НЗОК. Осигурени лица – права и задължения. Здравноосигурителни вноски.

13. Закон за здравното осигуряване (продължение - 2 ч.). Обхват на медицинската помощ при задължителното здравно осигуряване. Национален рамков договор. Договор между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ. Информационно осигуряване на дейността на НЗОК. Контрол, експертиза, спорове. Европейска здравноосигурителна карта. Трансгранично здравно обслужване. Доброволно здравно осигуряване.

14. Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти (2 ч.). Разглежда се съдържанието на понятието „професионално-съсловни организации“ и направените законодателни промени през 2018 г. В отделен раздел се представят условията за упражняване на професията от медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, от зъботехниците и от помощник-фармацевтите. Анализират се функциите на съсловните организации и органите на управление на национално и регионално ниво и условията за членство, правата и задълженията на членовете на професионалните организации. Във втората част на лекцията се разглежда съдържанието на Наредба № 1 за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и

здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно.

15. Заключителна лекция (2 ч.). Обобщаване на основните понятия и положения, въведени в цялостния лекционен курс по учебната дисциплина.

МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

Изпитът по „Социално и здравно законодателство” е писмен. Всеки студент получава вариант на тест от 30 въпроса с множествени отговори. Минимално изискуемо ниво на изпълнение на теста – 60% , т.е. 18 верни отговора. за всеки следващ верен отговор студентът получава по 0,25.

Крайната оценка се закръгля до единица в полза на студента (напр. 3,50 или 3,75 на 4,00) и се вписва в учебната документация.

Отчита се и участието на студентите в дискусии по време на лекции.

МЯСТО НА ДИСЦИПЛИНАТА В ЦЯЛОСТНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

Дисциплината **„Социално и здравно законодателство”** е задължителна съгласно учебния план за специалността “Рентгенов лаборант”. Тя е включена за изучаване в пети семестър след изучаването на дисциплината „Социална медицина”, което е необходимо условие за усвояване на предвидения в програмата материал. Тя е единствената дисциплина, която запознава студентите с основите на здравното законодателство и освен специфичната подготовка, която им предлага, разширява техния общ кръгзор. Придобитите знания са необходими на студентите както в хода на по-нататъшното им обучение, така и в бъдещата им практика при анализ на социално-здравните явления и вземане на организационни и управленски решения.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основен очакван резултат от обучението по дисциплината **„Социално и здравно законодателство”** е изграждането на правилно виждане за законовите основи на развитие на съвременното здравеопазване. Очаква се студентите да се научат да работят с текстовете на основните нормативни актове и да могат да използват самостоятелно при необходимост електронните източници на основните законодателни документи.

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛНИЯ ИЗПИТ

1. Здравната система като социална система.
2. Здравна служба.
3. Типология на здравни системи.
4. Здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт.
5. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
6. Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1878 г.

7. Основни насоки на здравната реформа в България
8. Същност на здравното законодателство.
9. Основни функции и принципи на здравното законодателство.
10. Конституционни основи на здравното законодателство.
11. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.
12. Закон за здравето – основни положения.
13. Закон за здравното осигуряване – основни положения.
14. Закон за лечебните заведения – основни положения.
15. Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. **Здравна система и здравна служба. В:** Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018.
2. **Законодателни основи на здравната реформа в България. В:** Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018.
3. **Текстове на закони от сайтовете на:**
 - a. Български правен портал – www.lex.bg
 - b. От сайта на Министерство на здравеопазването – www.mh.government.bg
 - c. От сайта на НЗОК – www.nhif.bg и от други сайтове.

АВТОРИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Проф. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, дмн
Доц. д-р Гена Грънчарова, дм